

Fővárosi Ítéltábla
4.Kf.27.425/2011/10. szám

A Fővárosi Ítéltábla a Nyitrai Ügyvédi Iroda (.....) által képviselt felperesnek, az Orosz V. Ügyvédi Iroda által képviselt **Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete** (1013 Budapest, Krisztina krt. 39.) alperes ellen fogyasztói panasz ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2011. évi május hó 4. napján kelt 2.K.34.718/2010/7. számú ítélete ellen a felperes által 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, az alperes PF-I-3786/2010. számú határozatát hatályon kívül helyezi és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezi.

Az elsőfokú eljárás költségeit a felek maguk viselik. A pártfogó ügyvéd másodfokú eljárásban felmerült díját az alperes viseli.

A kereseti és a fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes és a (a továbbiakban: Pénzügyi szervezet) között 2008. július 4-én, ugyanazon ingatlannal biztosított két hitelszerződés jött létre. Az ingatlanon a felperes a későbbiekben albetéteket alakított ki; kettőt értékesíteni kívánt, és ezért 2009. október 13-án tájékoztatást kért a jelzálogjog törlésének lehetőségéről, a szükséges előtörlesztés összegéről. A Pénzügyi szervezet válaszáadásának megtagadására hivatkozva a felperes 2009. december 1-én panasszal fordult az

alpereshez, melyet - mivel 2009. december 3-án választ kapott - 2009. december 9-én visszavont.

A felperes kérte a Pénzügyi szervezet 2009. december 3-i keltezésű tájékoztatás pontosítását, mire 2009. december 8-ai keltezéssel azt a választ kapta, hogy az előtörlesztés összege nem 15.000.000 forint, hanem 2x15.000.000 forint. Mindkét tájékoztatás szerint 600.000 forint lejárt tartozása volt a felperesnek: az összeget a felperes a 7171104901. rövid-számlaszámra 2009. december 10-én befizette. A felperes az eredménytelen egyeztetéseket, "nem kereste" jelzéses kézbesítést, és a 2010. március 9-i immár 714.736 forint elmaradás rendezésére való felszólítást követően, 2010. március 19-én érkeztetve (alperesi határozat szerint: március 22-én) ismételten panasszal fordult az alpereshez a téves tájékoztatásra hivatkozva.

A felperes nem értékesítette az albetétesített ingatlanokat.

Az alperes értékelése szerint fogyasztóvédelmi eljárás alá tartozó jogszabálysértés nem történt, az egyedi szerződésből eredő követelési jog ésösszegezésének megítélésére nem az alperes, hanem a polgári bíróság rendelkezik hatáskörrel. Ezért a 2010. augusztus 23-án kelt PF-I-3786/2010. számú határozatával a felperes kérelme alapján lefolytatott fogyasztóvédelmi eljárást intézkedés alkalmazása nélkül lezárta.

A felperes keresettel támadta az alperesi határozatot, kérve annak hatályon kívül helyezését, az alperes új eljárás lefolytatására való utasítását. Előadta, hogy az adás-vételi szerződéseket a Pénzügyi szervezet 2009. december 3-ai tájékoztatásának ismeretében kötötte meg, mellyel tehermentesíthetők, és így értékesíthetők lettek volna az ingatlanok. A jelenlegi helyzet a Pénzügyi szervezet eljárása miatt alakult ki. Megjelölte, hogy annak eljárása a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. tv. (a továbbiakban: Fttv.) mely rendelkezéseit - 6.§ (1) bekezdés i/ pontját, valamint 7.§ (1) bekezdés a/ és d/ pontjait - sértette.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, azt hangsúlyozva, hogy az alperes hatásköre hiányának észlelése miatt az ügyben nem hozott érdemi döntést, a tényállást csak a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. (a továbbiakban: Ket.) 50.§ (1) bekezdésével összhangban tárta fel.

Az elsőfokú bíróság elutasította a felperes keresetét.

Az alperes hatáskörét azzal pontosította, hogy valamely szerződéses jogviszony léte önmagában nem zárja ki azt, hogy az Fttv. rendelkezéseit az alperes vizsgálja. Azt ugyanakkor, hogy a vizsgálat alapján megállapítható-e a szerződéses jogviszonyba való hatósági beavatkozás nélkül az Fttv. rendelkezéseinek megsértése, a konkrét ügyben a panasz által kijelölt sajátosságok határozzák meg. A bíróság egyetértett az alperessel abban, hogy konkrét szerződéses rendelkezés hiányában kizárólag a Ptk. 4.§ (1) bekezdés alkalmazhatóságával dönthető el az, hogy a felperes fedezetkiengedési kérelmére a bank ésszerű időn belül válaszolt-e. A felperes által kiemelt Fttv. 7.§ (1) bekezdés a/ pont szerinti „időszerűtlen módon

bocsátja rendelkezésre” fordulata a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytató vállalkozással kötött ügyleti döntésre vonatkozik, nem a fogyasztónak harmadik személyekkel szemben kötendő ügyleteire. Ezért az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a bank 2009. december 3-ai válaszában „időszerűsége” a pénzügyi szervezetek állami felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. tv. (a továbbiakban: Psztv.) 48/H.§ alapján intézkedésre alapot szolgáló tényállásnak nem lehet releváns része. Irreleváns volt, hogy a felperes mikor, milyen feltevésben kötött előszerződést harmadik személyekkel a két albetétre, és azt sem kellett az alperesnek értékelnie, hogy a bank eljárása és a felperes harmadik személlyel kötött szerződéseinek felbontása, illetve a felperes és a harmadik személyek közötti polgári jogi jogvita között oksági kapcsolat megállapítható-e; ellenkező esetben az alperes elkerülhetetlenül a Psztv. 48/A.§-a alapján hatásköréből kivett egyedi szerződéses jogviszony (a felperes és a bank közötti jogviszony) joghatásairól döntött volna.

Az elsőfokú bíróság az Fttv. 6.§ (1) bekezdés i/ pont tekintetében is a jogsértés hiányát állapította meg, mert nem tekinthető a felperest terhelő hátrányos jogkövetkezménynek, vagy ilyen kockázatnak, az évekkel korábban megkötött kölcsönszerződésekből eredő törlesztési kötelezettség. Az alperes azonban helytállóan hivatkozott arra is, hogy a 2009. december 3-ai levél tartalma - a 2009. december 8-i banki pontosítás ellenére is - okot adhatott a felperesnek arra, hogy a bank nyilatkozatának pontosítását kérje.

Az elsőfokú bíróság értékelése szerint az alperes a tényállást a hatáskörének gyakorlása szempontjából lényeges vonatkozásokban feltárta, érdemben megalapozott döntést hozott, a keresetben előadottak alapján a Psztv. 48/H.§ alkalmazására okot adó körülmény nem merült fel, az Fttv. felperes által kiemelt rendelkezései nem sérültek.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság következtetése hasonlattal élve olyan, mint ha a rendőrség azért nem tárna fel egy bűncselekményt, mert annak joghatása során az esetleges károsult kártérítési igénytel léphetne fel az elkövetővel szemben a továbbiakban. Előadta, hogy 2010. márciusában kizárólag egy tárgyilagos kivizsgálást kért, hogy az általa előtárt cselekmények kimeríthetik-e a fogyasztóval szembeni tisztességtelen magatartás fogalmát. Álláspontja szerint az Fttv. 7.§-a alapján sérült a hiteles tájékoztatáshoz való joga, az ügyintéző által adott félreértelmezhető tájékoztatás miatt. Az Fttv. 6.§ (1) bekezdésével kapcsolatban előadta, hogy a hitelszerződésben az előtörlesztés lehetősége benne volt, de azt banki nyilatkozattal pontosítani kellett. Az előtörlesztési nyilatkozat ennek folytán az alapszerződés része, és így általános szerződési feltétel. Az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, hiszen az ügyintéző több fogyasztóvédelmi törvényt is megsértett a téves tájékoztatással.

Előadta, hogy a Pénzügyi szervezet által a későbbiekben egyoldalúan módosított iratok hátrányos jogkövetkezményekkel jártak a számára: munkanélküli, vagyona jelzálog alatt áll, az értékesítés megghiúsult.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy sem joga, sem kötelezettsége nincs arra, hogy a felperest egy esetleges polgári perben a felügyelt intézménnyel szemben bármilyen módon pernyertességhez segítse. Tévesen állítja a felperes, hogy annak ellenére, hogy sem kártérítésről, sem az ügy egyéb vonatkozásairól az alperes döntést nem hozhat, azért még köteles lett volna az ügyet „tárgyilagosan” kivizsgálni. Előadta, azért döntött az eljárás intézkedés nélküli lezárásáról, mert az Fttv. szabályainak sérelmére az eljárásban nem merült fel adat. Annak eldöntése tehát, hogy a perbeli esetben szóba jöhet-e, hogy a Pénzügyi szervezet tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, tulajdonképpen megtörtént azzal, hogy a határozat és az elsőfokú bíróság ítélete is rögzíti, hogy a felperes által előadott sérelmekre nem terjed ki az Fttv. hatálya. A Pénzügyi szervezet tájékoztatásának „félreértelmezhetősége” egyfelől polgári perben vitatható, másfelől a konkrét esetben semmiképpen sem jelent tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot. A jelen esetben ugyanis nem a szerződés megkötésének körülményeiről, hanem arról van szó, hogy már megkötött pénzügyi szolgáltatási szerződés tartama alatt a feleket, a polgári jog általános szabályai szerint terheli tájékoztatási és együttműködési kötelezettség. A polgári jogi tisztességtelenség nem azonos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat Fttv-ben szabályozott fogalmával. Az alperes intézkedési kötelezettségét, illetve lehetőségét a Ket. 20.§ (1) bekezdése, továbbá a jelen esetben a Psztv. 48/A §-a, és az Fttv. 1.§-a határozzák meg. Az Fttv. 6.§ (1) bekezdésének sérelmére is alaptalanul hivatkozott felperes, e jogszabályhely szintén az ügyleti akarat jogellenes torzítását tilalmazza. Mindezekre tekintettel nincs perbeli jelentősége a felperes azon okfejtésének sem, amely arra vonatkozik, hogy álláspontja szerint a Pénzügyi szervezet nyilatkozata az általános szerződési feltételek részévé vált volna. Egyébként az általános szerződési feltételek szintén bíróság előtt támadhatóak.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: Pp.) 252.§-a (2) bekezdését és (3) bekezdését alkalmazva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás lényeges szabályait nem sértette meg, és a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése szerinti esetleges megváltoztatáshoz szükséges adatok rendelkezésre állnak, ezért a felperes fellebbezését érdemben bírálta el.

A Fővárosi Ítéltábla az alperesi határozat tartalmának meghatározása során értékelte az alperesnek azon, az elsőfokú bíróság előtt tett nyilatkozatát, mely szerint hatásköre hiányának észlelése miatt nem hozott érdemi döntést, továbbá a fellebbezési ellenkérelem azon előadását, mely szerint azért döntött az eljárás intézkedés nélküli lezárásáról, mert az Fttv. szabályainak sérelmére az eljárásban nem merült fel adat. A két nyilatkozat kizárja egymást: annak vizsgálatára, hogy van-e adat az Fttv. szabályinak megsértésére az adott jogviszonyban, csak akkor kerülhet sor, ha az adott jogviszonyra nézve az alperes rendelkezik hatáskörrel.

Az alperes, a határozat 3. oldal 4. bekezdésében foglaltakból megállapíthatóan, megállapította saját hatáskörét, lefolytatta a fogyasztóvédelmi eljárást. A lefolytatott fogyasztóvédelmi eljárás eredményeként jutott arra a következtetésre, hogy nem történt az Fttv. alá tartozó jogsértés. A történetekből származó jogkövetkezményt polgári bíróság vonhatja le. (Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy az alperes hatáskörének hiányát megállapító döntés alaki követelményeire a Pszttv. eltérő rendelkezésének hiányában irányadók a Ket. szabályai. A Ket. 30.§ b/ pontja alapján az alperesnek, hatáskör hiányában, a felperes kérelmét érdemi vizsgálat nélkül, végzéssel el kellett volna utasítani.)

Az alperesi határozat ugyanakkor úgy állapította meg a jogsértés hiányát, hogy a döntésben ismertetett történeti tényállásnak egyetlen elemét sem ütköztette az Fttv. egyetlen rendelkezésével sem. A felperes mind keresetében, mind fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a Pénzügyi szervezet eljárása az Fttv. mely rendelkezéseit sértette.

A Pp. 215. §-ának rendelkezése következtében a bíróság ítélete nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, illetőleg az ellenkérelmen. Ez azt jelenti, hogy a bíróság a felperes által a keresetlevélben megjelölt jogszabálysértés körében kell, hogy vizsgálódjék, és ha a határozatot más vonatkozásban találja jogszabálysértőnek, erre nem alapíthatja döntését. Az Fttv. konkrét rendelkezésének megsértése azonban csak akkor elemezhető, ha az alperesi határozat tartalmaz jogszabályi hivatkozását. Ennek elmaradása a közigazgatási eljárás szabályainak olyan, az ügy érdemére kiható sérelme, amely a bíróság által nem orvosolható; a bíróság nem vizsgálhatja az alperesi határozatban semmilyen módon meg nem jelölt Fttv. normák sérelmét.

A Fővárosi Ítéltábla erre tekintettel, a Pp. 252.§-ának (3) bekezdése alapján megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét, az alperes PF-I-3786/2010. számú határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte. Az új eljárás során az alperesnek azt kell vizsgálnia, hogy a felperes panaszával érintett körben mihez képest, az Fttv. mely rendelkezését alkalmazva állapítható meg a jogsértés, vagy annak hiánya.

Az eljárás jelen szakaszában pernyertesnek tekintendő felperes az elsőfokú eljárásban személyesen járt el, részére perköltség nem állapítható meg, így az elsőfokú eljárás költségeit a felek maguk viselik. A felperes képviseltét a másodfokú eljárásban pártfogó ügyvéd látta el. A pártfogó ügyvédet megillető díj viseléséről a Pp. 87.§-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint döntött a Fővárosi Ítéltábla. A pártfogó ügyvéd díjának összegét a jogi segítségnyújtás igénybevételeének részletes szabályairól szóló 56/2007. (XII. 22.) IRM rendelet előírásainak megfelelően - az elsőfokú bíróság értesítése alapján - a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Igazságügyi Szolgálatának területi hivatala állapítja meg.

Az alperes személyes illetékmentessége folytán a feljegyzett kereseti és fellebbezési illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM számú rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2012. évi január hó 11. napján

dr. Rothermel Erika s.k. a tanács elnöke,
bíró,
dr. Rácz Krisztina s.k. bíró

Huszárné dr. Oláh Éva s.k. előadó

A kiadmány hitelül: